

§. III. Resolvuntur Casus.

CASUS I.

Bartholomaeus Curatus ad urgendam admissionem Barbarae neptis suae ad Parthenonem offert Priorissae pingue summan pecuniae, insuper monialibus senioribus praebebat varia munuscula, ut Barbarae faveant, quae viciissim eam adhuc magis alliciunt ad suum monasterium variis munusculis. Bartholomaeus interim ut paratam habeat promissam pecuniam, jura stolae accuratissime, imo a ditionibus pro sepultura, pro Missis legendis et caeteris sacris functionibus plus solito exigit.

495. Q. I. An Bartholomaeus simoniam commiserit offerendo pecuniam pro admissione ad ordinem Religiosum. R. *Affirmative*, per se loquendo, si se obligaverit ad dandam pecuniam pro ipsa admissione vel ingressu religionis, quia haec esset commutatio Religionis, quae est res sacra, cum re temporali. Patet ex c. non satis 8. h. t. Si vero sine obligatione, ac sponte pecuniam obtulerit, non peccavit. *Laym.* n. 70. de sim. Nec est simonia, dum Superiores vel Priorissae aliquid exigunt titulo dotis vel sustentationis, aut pro oneribus temporalibus sustinendis a domo Religionis in gratiam supplicantis, uti concessit Clemens VII. et Innocentius VIII. declaravit, teste *Tamb.* de jur. Abbatiss. d. 5. q. 2. et 3., quod moniales in receptione ingredientium non committant simoniam, nisi paciscendo, vel exigendo temporale pro ipso ingressu, vel recipiendo inhabilem, spe habendi temporalia. Addit *Pellizarius* t. 10. c. 3. n. 401. in religione considerandum esse statum Religionis, et onus alendi suscep- tum, sicut igitur de dote pro sponsa terreni sponsi quamvis divitis ob onera matrimonii pacisci licet, sic etiam de dote pro sponsa Christi. *Reiffenst.* l. c. n. 163. idem sentit de monasteriis non sufficienter fundatis: at n. 172. id absolute negat de monasteriis sive virorum sive mulierum opulentis vel habentibus suffientes redditus pro honesta sustentatione, cui sententiae favent canones, et graves rationes: sola vero repugnat consuetudo, et benigna (saepius laxa) canonum interpretatio; addunt et alii prudentem excusationem, quod inquis hisce temporibus valde minuantur primae fundationes, unde ne penitus corruant aliunde succurrendum est. Attendant autem Superiores, et Superiorissae, an et quando divitiae sint causa tantum impulsiva, an vero motiva, et principalis admittendi Bau- delium potius, quam Bassianum, Bibianam pae Barbaram.

496. Q. II. An Bartholomaeus simoniace egerit dando munuscula monialibus. R. *Negative*; quia videtur tantum eas voluisse reddere benevolas nepti sua, non vero obligare simoniace. Multo minus peccarunt moniales munusculis magis alliciendo Barbaram, quia hoc non est velle obligare ad rem spiritualem pro temporali.

497. Q. III. An Bartholomaeus peccaverit quoad secundum. R. Exigendo jura stolae, quae vel jure ecclesiastico, vel consuetudine dioecesana, aut legitime praescripta parochiani dare debent, non peccavit, nisi forte cum scandalo exegerit violenter a pauperibus, vel si absolute prius noluerit baptizare, sepelire etc. quam solvantur jura. Vide c. in tantum 36. c. audivimus 41. h. t. Quando plus pro sacris functionibus exigit, quam consuetudine, aut Episcopi approbatione taxatum fuit, simoniam commisit, item si exegisset pro iis functionibus sacris, pro quibus juxta consuetudinem et Ordinarii voluntatem nihil solet dari, quia in his casibus defuisset omnis justus titulus exigendi temporale. Vide *Reiffenst.* l. c. n. 194. et 196. et seq.

498. Q. IV. Quibus titulis licitum sit dare, aut accipere aliquid pro

functionibus sacris, v. g. pro sacrificio missae, precibus, concione, administratione Sacramentorum, et aliis. R. 1. Pro labore functioni sacrae *intrinseco*, et sine quo ministerium sacrum absolute fieri non potest, v. g. pro verborum pronuntiatione, oblatione panis et vini etc. in sacrificio missae, simoniacum est aliquid dare, vel exigere: quia hic labor intrinsecus ab ipsa actione sacra non distinguitur, sed cum ipsa unum opus efficit, ac totus sacer est. De hoc vide can. si quis objicerit 7. caus. 1. q. 3. Licitum vero est acceptare et exigere temporale pro labore functioni sacrae *extrinseco*, et per accidens tantum conjuncto, scil. sine quo ministerium sive functio spiritualis in se adhuc fieri potest: sic absque simonia, et licite exigitur aliquid pro itinere, quod Sacerdos deberet confidere ad legendum in loco distante Sacrum, item pro extraordinaria incommode, damno emergente, aut alio licito lucro cessante, dummodo plus non exigatur, quam juxta prudentum aestimationem talis labor extrinsecus. NB. *aliunde non debitus* valet. Ratio est, quia hoc ipso, quod hic labor per accidens tantum conjunctus sit cum re spirituali, v. g. cantus cum Missa, non perdit per hanc conjunctionem valorem suum, quem ex se habet tanquam quid temporale: ergo etiam pro eo potest exigi aliud temporale. Vide *Reiffenst.* l. c. n. 305. R. 2. Licet aliquid dare vel acceptare gratis sine ullo pacto explicito vel implicito. R. 3. Licet pro functionibus sacris dare vel recipere aliquid temporale titulo stipendii h. e. justae et congruae sustentationis: quia hoc sensu pretium temporale non datur, ut commensuratum functioni sacrae, sed tantum ut quid jure divino, et naturali debitum personae ministranti spiritualia, ad necessariam et honestam illius sustentationem: *Dignus est enim operarius mercede sua.* *Luc.* 10. Item: *Qui altari deserviunt, cum altari participant.* 1. *Cor.* 9. 13. Vide can. ex his 22. caus. 12. q. 1.

CASUS II.

Bachides se accusat in genere, quod commiserit simoniam. Quaerit Confessarius: In quo genere? respondet confitens, quod non sit necesse ulteriorius quaerere, eo quod habeat causam excusantem a simonia, seque accusari tantum ex scrupulo, quem extra confessionem promittit proxime se explicaturum, ac proinde pergit alia peccata exponere.

499. Q. I. Quid agendum Confessario, si poenitens in genere se accuset de simonia: item an Confessarius debuerit acquiescere excusationi Bachidis. R. Ad 1. inquirendum, qualis fuerit simonia ut agnoscatur an vere, et qua specie simoniae deliquerit, item an incurrit poenas simoniae, a quibus forte absolvere nequit, potissimum an simoniaco ad restitutionem urgendus sit. Ita *Herzig* p. 2. n. 194. R. Ad 2. Confessarius in hoc casu prudenter potuit praesumere, quod poenitens rerum intelligens sit, praesertim cum ultro se obtulerit ad rem melius explicandam alio tempore.

500. Q. II. Quaenam sint causae vel tituli excusantes a simonia. R. cum *Reiffenst.* Primus titulus excusans est, si temporale pro spirituale, aut e contra omnino gratis sine ullo explicito vel implicito pacto, imo nequidem motivo detur. Sufficit autem ad simoniam contractus saltem ex una parte intentus: ut patet in *Simone Mago*, qui obtulit quidem pecuniam pro dono Spiritus S. S. Petrus vero non acceptavit. Vide dicta n. 486.

Secundus titulus, si post acceptum spirituale detur temporale ex sola gratitudine, tanquam merum donum antidorale. Vide can. *quidquid* c. 1. q. 1. et c. *Dilectus* 30. de sim. Exceptis tamen iis, ob quae jam accepta etiam gratis aliquid acceptare jura specialiter prohibent; sic *Trid.* sess. 24. de reform. c. 18. prohibet, ne examinatores venientium ad concursum

pro parochia ante vel post etiam gratis oblata recipient: idem sess. 21. de reform. prohibet, ne gratis oblata recipientur pro collatione Ordinum.

Tertius titulus si ministris Ecclesiae per modum stipendii ad honestam sustentationem pro sacris functionibus, missis, sepulturis etc., temporale detur, ubi bene notandae sunt propositiones ab *Alex. VII.* damnatae, scil. 8. 9. et 10. de quibus plura in P. II.

Quartus titulus est ignorantia invincibilis, non vero crassa, supina vel affectata. Recte hic nota *Reiffenst.* n. 304. Num autem quis revera habeat ignorantiam invincibilem, cuiusvis conscientiae relinquitur. Illi, quod sibi timeant certo habent, qui de simonia nec audire, nec legere aliquid volunt, nolentes intelligere, ut bene agant, vel qui legunt quidem, aut ab intelligentibus rem audiunt, tamen statim excutiunt, aut parum curando rident et contemnunt.

Quintus est labor extrinsecus, ut dictum n. 498.... *Sextus* est redemptio vexationis injustae.

501. Q. III. Quando a simonia excusat redemptio vexationis. R. 1. Non est simonia pretio temporali redimere injustam vexationem circa jus jam acquisitum, sive quod quis jam habet in re S. Th. 2. 2. q. 100. a 2. ad 5., *Palao* de sim. p. 20. n. 1., *Pyrrhing.* h. t. n. 105. Sic potes dare pecuniam Principi acatholico, ne te impediatur ab usu parochiae, vel alterius beneficii a te jam plene obtenti: item alteri, ne injuste te diffamat, accuset, vel talia proponat ob quae beneficio, quod actu liceat et valide possides, privari possis. *Ratio* est, quia hoc modo non datur temporale pro jure spirituali, utpote quod jam juste acquisitum supponitur, sed pro tollenda, vel impedienda injuria, quae censetur esse quid temporale. Secus si justa sit vexatio, v. g. si quis te accuset ob delictum, propter quod beneficium est auferibile, simonia est pretio hanc vexationem redimere, quia jus tuum tunc non est firmum: ergo redimendo vexationem pretio emis jus firmum, quod est quid spirituale. *Jansen.* de simon. n. 32.

502. R. 2. Si in jure acquirendo injuste vixeris ab iis, qui prodesse, sive jus illud concedere possunt, simoniā committis, iis dando aliquid temporale eo fine, ut a vexatione desistant. *Suar.* de sim. c. 50. n. 18. et 27. ex c. *Matthaeus* 23. h. t. *Ratio* est, quia dum quis alteri dat temporale, ne votum, confirmationem, collationem, institutionem injuste deneget, hoc ipso dat temporale, ut spirituale sibi conferat; injusta enim negatio voti, confirmationis etc., non tollitur, nisi concessione voti, confirmationis etc., ergo hoc ipso, quod intendas, dato pretio alios obligare, ut desistant negare votum etc. simul intendis eos obligare, ut illud tibi concedant: ergo vere emis spirituale. E contra si jam institutus aut confirmatus es, et sola possessio tibi injuste negetur, vel impediatur, hanc vexationem pecunia redimere licebit; possessio enim non est spiritualis, nisi ratione tituli vel juris, cui annexa est; ergo cum jus vel titulus justo jam acquisitus sit, temporale non datur pro spirituali, sed tantum pro impedimento inusto possessionis. Eodem modo loquere de aliis materiis distinctis a beneficiis; sic excusat a simonia qui Curato nolenti baptizare, sepelire etc. priusquam hoc vel illud pretium solvatur, aliquid dat in casu necessitatis, quia hoc non expendit tanquam pretium actionis sacrae, sed tanquam medium ad satiendam Curati avaritiam, et redimendam injustam vexationem. *Suar.* loc. cit.

503. R. 3. Non est simonia etiam circa jus beneficij acquirendum, injustam vexationem pretio redimere ab iis, qui obesse possunt, non autem prodesse, sive conferre ad obtainendum beneficium; v. g. si quis per diffamationem electores, vel collatorem impediatur, quo minus te eligant, potes

dare pretium, ut cesset a diffamatione, vi, vel fraude etc. quia hoc est tantum redimere famam, et tollere vim aut fraudem, qua sublata electoribus, et collatoribus adhuc liberum est eligere, quem volunt. *Suarez* de sim. c. 50. n. 23.

Compendium Resolutionum.

504. I. Non committit simoniā 1. Qui ss. Reliquias cum ss. Reliquiis permuat; quia sic non datur temporale pro spirituali. Idem est de aliis rebus sacris, exceptis beneficiis Ecclesiasticis, quorum permutatio propria auctoritate facienda, prohibita est ab Ecclesia, ut supra dictum. 2. Qui vendit ceram benedictam, ss. Reliquias pretiosis capsulis inclusas, rosaria indulgentias habentia; quia haec non venduntur secundum rationem rei sacrae, sed secundum materiam et pretium. Secus si propterea majori pretio venderentur ista, quia annexam habent rationem rei sacrae. Si calices, sacrae vestes etc. laicis vendantur, quia ea ad nullos sacros usus adhibere possunt, prius dissolvenda sunt, ut sic amittant consecrationem, vel benedictionem. 3. Sacram sepulturam emere aut vendere simoniācum est, c. *audivimus* 41. de sim. Secus si quid detur praecise pro honoratiore loco sepulturae, item pro scanno commodiore in templo. Vide *Burgh.* cent. 3. cas. 12. Praesertim hoc excusat a simonia, si ex diuturna consuetudine id, quod datur, impendatur ad conservandam Ecclesiae fabricam.

505. II. Per se loquendo simoniācum est 1. exigere aliquid temporale pro dispensationibus in impedimentis matrimonii, votorum etc., quia dispensatio est actus spiritualis tum ratione principii sive potestatis spiritualis, tum ratione finis, scil. salutis animarum; idem est de absolutione a peccatis, vel censuris, de concessione indulgentiarum, aliisque actibus jurisdictionis spiritualis. Hinc tantum per accidens in sustentationem officialium, et pro aliis piis usibus ac necessitatibus Ecclesiae sublevandis subinde exigitur aliquid pro ejusmodi actibus, frequenter etiam in poenam delicti praecedentis, v. g. irregularitatis ex voluntario homicidio, in dispensatione circa impedimentum ex copula fornicaria ortum etc. 2. Remanente penes Ecclesiam jure decimandi directo, vendi potest jus utile, sive ipsa perceptio fructuum, si hoc vel auctoritate Papae, vel consuetudine diuturna a jure directo separatum sit, qua ratione etiam laicis id non raro competit. *Laym.* l. 4. t. 6. c. 6.

506. III. *La Croix* l. 3. p. 2. n. 1096. cum *Rodrig.*, *Bonaespei*, *Diana* excusat a simonia, et peccato lusores, quorum unus in ludo exponit pretium temporale, v. g. capitellum, alter vero missam; eequod hac ratione res spiritualis non aequiparetur temporali, sicut non aequiparatur, quando missa legitur pro stipendio; sed tantum offertur executio rei spiritualis loco temporalis alioquin tradendae. Item sicut licitum est alicui offerre 100. missas pro eo legendas, ut remittat debitum 100. florenorum. Contrarium tenet *Lugo*. Raro etiam talis lusus caret gravi scandalo, ac proinde semper dissuadendus.

507. IV. Committit simoniā, qui emit titulum ordinationis jam constitutum, v. g. onus aliquot missarum, cui annexum est stipendium honestae sustentationis, quia hic titulus jam constitutus est quid spirituale, jus enim ad illos fructus, quod hic emitur, est annexum antecedenter spirituali; ergo vendi non potest. Econtra simonia non est, emere ex alterius praedio censem annum, v. g. 100. imperialium, aut emere mensam apud *Praelatum*, vel *Nobilem*, propter quem censem, vel mensam postea quis petit ordinari; quia ejusmodi census vel jus mensae sunt quid mere temporale nulli spirituali annexum, antequam ab Episcopo in titulum ordina-